

בלבבי משכן אבנה

USA 718.521.5231

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245

דע את ביטחונך ביטחון עצמי

אחת הדוגמאות היותר עדינות ביחס של צורך לפעול פעולה חיצונית שאינה תואמת את האני שלי, היא יחס בין מחנך לחניך. ננקוט בדוגמא בה אב שבמהותו מדתו היא מידת האהבה, וכל עניינו להכיל, לקרב, לחבק, להאיר פנים, ולהשפיע חום אהבה ורגש כלפי בנו. אך פעמים שהוא נאלץ לנהוג שלא על פי מהותו הפנימית ביחס לטובת החינוך הראוי לבנו החניך. שהרי ידוע מאמר חז"ל - 'לעולם תהא שמאל דוחה וימין מקרבת'. וכגון אם הבן חרג מהנהגה ראויה, ועל פי דעת דקדושה האב מבין כי טובת בנו שהוא ינהג בו לעת עתה ב-'שמאל דוחה'. כעת האב צריך לנקוט בפעולת ענישה כלשהי התואמת לרמת החריגה הקיצונית בה נהג הבן. האב אמנם נותר רגוע ושלו, אך מתוך ישוב הדעת הוא מסיק כי עניינה של השמאל דוחה כעת הוא לא פחות מהכאת בנו.

כאן האב מוצא את עצמו מול סתירה קיצונית - הרי מצד אחד, מהותו הפנימית הוא כל כולו אהבה כלולה לבנו בבחינת 'אברהם אוהבי', ומאוד קשה לו, וממש לא נוח ונעים לו להכות את בנו. אבל מצד שני, כעת הוא מחוייב כהוראת שעה לפעול להיפך ממהותו, הוא מוכרח לגלות בעצמו את כוח ההיפך - 'עתה ידעתי כי ירא אלוקים אתה', כי פעולת הכאת הבן ביחס למהותו היא בבחינה זעירא של 'עקידה'. אילו האב יתעלם מהסתירה ויפעל פעולה שטחית של הכאה. העוצמה של חווית ההכאה, פעולה קיצונית החמורה של 'שמאל דוחה', תפלוש פנימה אל הנפש תערער ותטשטש את זהות ה-'אני' של

דע את שמחתך. שורש השמחה בתיקון החטא. פרק ו'

מטרת שליחות היסורים

לפי זה נבין מה אנחנו מוציאים מהיסורים, או בלשון יותר עמוקה, לשם מה הם נשלחו, יסורים לא רק נשלחו לאדם, כדי שיעשה תשובה, או על מנת שיכפר לו את העוונות, אף שבודאי שזה אמת. אלא לשם מה היסורים נשלחו, שאני אקטין את האני שלי, ואני אגלה את הקב"ה. זה העומק של כל היסורים שאנחנו עוברים, כל ימות העולם. מחטא אדם הראשון עד היום.

יש בן אדם שבשעה שהוא מרגיש את היסורים, שאומר לעצמו אני לא שווה כלום, והוא נכנס לעצבות. אך יש בן אדם שבשעה שהוא מרגיש יסורים, הוא מבין שלשם כך היסורים בדיוק נשלחו, על דרך שנאמר (בראשית כד, לא) ואנכי פיניתי הבית. אני מפנה את המקום של עצמי, ואני נותן לקב"ה מקום להתגלות. בשעה שאני מגיע עד דכדוכה של נפש, בשעה שהיסורים יוצרים לי את ההשפלה שבנפש, על דרך שנאמר (ישעיהו כו, ה) ישפילנה ישפילה עד ארץ יגיענה עד עפר. זה משפיל את הנפש.

כל אדם שהוא לא מבעטביסורים, ברגע שמגיעים לו יסורים ויש לו קצת רגש דקדושה, ולבבו קצת פתוח, הוא נשבר קצת. זה טבע האדם. העני, לבבו שפל, כמו שנאמר תחנונים ידבר רש. זה טבע מי שיש לו יסורים. ועל דרך שנאמר (קוהלת י, יח) בעצלתיים ימך המקרה, הוא נהייה מך, הוא נהייה רש. כל אדם שעבר תקופה מסוימת של יסורים, והוא קיבל אותם קצת בצורה ראויה, אזי הנפש שלו יותר שפלה, יותר שבורה. זה מה שהיסורים פועלים לו בנפש. [אך יש לציין דישנם בני אדם שמתגלה בהםצד אחר כלשון חז"ל (ירושלמי פאה ה, ח)מבעטביסורים. למה הוא מבעטביסורים, כי זה לא נוח, זה לא נעים. ואצל בני אדם אלו זה יוצר מהלך הפוך].

זה מה שנאמר בחז"ל עליסורי הצדיקים, דאמרו בגמרא (ברכות ה, א) אם רואה אדם שיסורין באין עליו יפשפש במעשיו, פשפש ולא מצא יתלה בבטול תורה, ואם תלה ולא מצא בידוע שיסורין של אהבה הם, ונחלקושם מה הם יסורים של אהבה, או שאין בהם ביטול תורה, או שאין בהם ביטול תפלה. אך עדיין צריך ביאורלמה ישיסוריםלצדיקים.

אלא עומק הכוונה בזה, צדיק הוא אותו אדם שכל הזמן הוא מבטל את עצמו ומגלה את הקב"ה בעולם, על כןבעת שהדבר קורה לו, שיש לו יסורים, ברגע שנגלה לו הכוח הזה בנפש, של יסורים, אזיהוא מרגיש עוד יותר בטל.

להתבטל. הדברים האלה לא יובנו לנפש, אם תהליך הנפש היא לא לסלק את עצמי, ולהכיר את הקב"ה בעולם.

השמח כשהוא מנוצח

לפי האמור יבוארו דברי חז"ל (פסחים קיט, א), מאי דכתיב למנצח מזמור לדוד, זמרו למי שנוצחין אותו ושמח, בא וראה שלא כמדת הקדוש ברוך הוא מדת בשר ודם, בשר ודם מנצחין אותו ועצב, אבל הקדוש ברוך הוא נוצחין אותו ושמח שנאמר (תהלים קו, כג) ויאמר להשמידם לולי משה בחירו עמד בפרץ לפניו. כלומר שהקב"ה אמר אחר חטא העגל הניחה לי ואכלם, ואעשה אותך לגוי גדול, ומשה רבינו מתחנן לקב"ה וכמו שנאמר ויחל משה, ותפילתו נשמעת ומתקבלת.

איזה שמחה יש כאשר מנצחים, אנחנו מבינים. וכן מידת בשר ודם, כשמנצחים אותו הוא עצב, זה ברור לנו, כי אנחנו בשר ודם. אבל מידת הקב"ה, מנצחים אותו והוא שמח. איזה שמחה יש כאשר מנצחים, איפה יש שמחה. הרי חז"ל לא באים ללמד אותנו, מידת הקב"ה מה, אם אין לנו מזה נפקא מינה.

כי אין לנו השגה בו יתברך מצד עצמו. אלא כל מה שיש לנו זה גילוי מידותיו, על מנת שנידבק בהם. כל מה שבאים ללמד אותנו, הוא על דרך מה שנאמר(שבת קלג, ב) הוי דומה לו, מה הוא, אף אתה. ואם כן מה הוא שמח שמנצחים אותו, גם אנחנו צריכים לשמוח כשמנצחים אותו. והשאלה היא היכן יש לנו שמחה כשמנצחים אותו.

בלשון אחרת בנפש, בלשון ברורה מאוד, מתי אנחנו לא שמחים, כשיש לנו רצונות, שלא הצלחנו להוציא אותם לפועל, מי בגשמיות, מי ברוחניות, כל אחד לפי ערכו. ובמקום שאני אנצח, ניצחו אותי, אזי אין לאדם שמחה. אבל כשאנחנו מנוצחים, מהיכן יש שמחה בנפש, כאשר האדם מנוצח.

אלא בדברי חז"ל כאן גנוז ונכתב כאן יסוד בהגדרת השמחה, שמתגלה בכללות נשמות ישראל, איך הוא שמח, כי אם כל העבודה שלי היא ביטול, אז ברגע שניצחו אותי, הביטול שלי התחזק.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את שמחתך

אך כל זה אמור כשלפני היסורים, את מה הוא חיפש, את ההכרה בקב"ה. והוא עמל לבטל את עצמו ולהכיר את הקב"ה. על כן כשמגיעים לו היסורים, זה מתנה משמיים שמסייעתו. אבל כשהוא לא עמל לפני כן, להכיר את הקב"ה וביותר דקות, הוא לא עמל לבטל את עצמו, על מנת להכיר את הקב"ה. אז היסורים מפריעים לו. למה היסורים מפריעים לו? כי הרי הם משבשים לו את מהלכי סדר העבודה שלו.

עושים מאהבה ושמחים ביסורים

על דבר זה אמרו חז"ל (שבת פח, ב) הנעלבים ואינם עולבים, שומעים חרפתם ואינם משיבים, עושים מאהבה ושמחים ביסורים, עליהם הכתוב אומר(שופטים ה, לא) ואוהביו כצאת השמש בגבורתו. מהיכן מגיע עומק השמחה ביסורים, אדם שכל תכונת נפשו, היא להתבטל לקב"ה, מה קורה ברגע שמגיעים אליו יסורים, זה מחדד אצלו את הביטול, לכן הוא שמח בזה.

[הוא לא שמח מצד מה שלעתיד לבוא יהיה לו יותר שכר, וימרקו לו את הגהנום. זה נכון שזה כך, אבל זה לא זה עומק השמחה].

לפי זה נבין מה השייכות של שמחים ביסורים, לאוהביו כצאת השמש בגבורתו, אם הוא מקבל את היסורים באהבה, כי

הוא יודע שזה ימרק לו את העוונות, בוודאי שזה מעלה גדולה, אבל מה זה שייך לאוהביו כצאת השמש בגבורתו. אלא פירוש הדברים של כצאת השמש בגבורתו, שזה אותו חמה שאמרו חז"ל(נדרים ח, ב) שהקב"ה מוציא חמה לעתיד לבוא מנרתיקה, צדיקים מתרפאים בה, רשעים נידונים בה.

החמה הזו מבטלת את הבן אדם, צדיק שכל ימיו רצה להתבטל לקב"ה, מה קורה כאשר מתגלה כזו חמה, זה הרפואה שלו, זה התיקון שלו.

אבל מי שלא, במצב זה שייך בדקות דברי הגמרא (עבודה זרה ג, ב) מצווה קלה יש לי, וסוכה שמה, והקדוש ברוך הוא מקדיר עליהם חמה בתקופת תמוז וכל אחד ואחד מבעט בסוכתו ויוצא, למה הוא בועט, כי הוא לא רוצה

אולם מכיוון שהמציאות כיום הינה כי לעולם החיצוני ישנו תוקף של השפעה כמעט ללא מצרים. הרי שגם אותו מיעוט של אנשי החיל, בעלי צורה, ברי הדעת היותר מבוררים ובנויים המודעים ל-'אני' שלהם - מי הוא, כל אחד לפי מדרגת הכרתו. גם הם ניצבים מול מלחמה חזקה מחמת הסתירה העצומה שבין מהלך חייהם הפנימי לבין ההנהגות והפעולות הרבות שהעולם החיצוני מחייב ומכריח אותם לנקוט. גם להם העולם החיצוני מעמיד הכרח עצום לפעול פעולות רבות שאינם לפי מי שהם, מכל מיני סיבות מוצדקות למאוד על פי דעת דקדושה. אף ניתן לומר - שכמעט לא יעבור יום שבו אדם בר דעת כזה מבחין באופן ברור כי האני שלו צריך לפעול בצורה מסוימת, אך הדעת דקדושה שלו מכריעה כי הוא מחויב לפעול בצורה הפכית לאני שלו.

לפיכך, שומה על כל אחד ואחד לעמוד באיתנות ובעקביות על כך, שכל אותן פעולות הפכיות הכרחיות לא יכהו כלל את תוקף ברירות עוצם וחוזק ה-'אני' שלו. וכנגד כל הכרח חיצוני האדם מעמיד תעצומות נפש גדולות יותר שזוקפות את חומת האני! וכמו שברור לו שהחיצוניות מכריחה אותו לפעול פעולה הפוכה לאני שלו, כן ברור לו היטב לא פחות מכך - כי האני שלו הוא משהו אחר.

ישנו עניין של התהפכות לטובה, שדווקא אותה התמודדות יום יומית מול הסתירה בין העולם החיצוני לעולם הפנימי רק הולכת ומחדדת לאדם את עומק ודקות ההכרה הפנימית האישית שלו את עצמו. עם כל פרט ופרט של התמודדות, צומחת עוד בהירות ועוד דקות הבחנה, עוד גילוי בנימים הדקים של הכרת מעמקי הנפש. וכמו שויכוח בין שני ברי דעת יכול לעזור לכל אחד מהמתווכחים להתחדד ולהבין יותר טוב את הצד שלו עצמו. כך בעבודה נכונה ומדויקת, העולם החיצון משמש כלי עזר לאדם להכרה והעצמת האני שלו.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את ביטחונך

התואם את מאמר חז"ל - 'אם ראית רשע שהשעה משחקת לו אל תתגרה בו'. ישנו מאן דהו שקיבל שררה כלשהי: פרנס, מנהל, גבאי, מפקד, מושל, ממונה וכדומה. וישנם הנקלעים למצב שהם כפויים וכפופים תחתיו והוא משתרר עליהם ומסתולל בהם. כהוראת שעה ההנהגה הנכונה לכפוף את עצמו ולא להתמרד ולא להתנגד ולהלחם. אולם גם בציור זה נוצרת סתירה נפשית חזקה, כיוון שההנהגה הכפופה לרודן זה מאלצת את האדם לדבר דברים ולפעול פעולות ולעשות מעשים אשר כולם הם סתירה בדרגה כזו או אחרת לאני שלו.

אדם שה-'אני' שלו אינו מבורר, ההתכופות שלו הינה התכופות נפשית גמורה, ובכך האני שלו נרמס כליל תחת מרמס רגלי הרשע. מה שאין כן, מי שעמל כסדר לזהות ולהכיר ולחיות על פי האני מי שאני שלו, לייסד ולבנות ביטחון עצמי על גבי תכונת השורש שלו, אצלו ההתכופות הינה התכופות חיצונית - של גוף בלבד. אך

התמודדות יום יומית לשמירת זהות האני כמות שהוא

כל אדם שיתבונן התבוננות כנה וישרה על מהלכי חייו יגלה כי בחיי המעשה שלו הוא פועל פעולות רבות שאינם לפי מי שהוא. ברם רוב בני האדם פועלים פעולות שאינם לפי האני שלהם מחמת שאינם מודעים כלל לאני שלהם - מי הוא. לכך גם נעלמת מהם הסתירה שבין פעולתם לאני שלהם, והם כל הזמן מתלבשים במי שהם לא. ממילא הנפש שלהם הולכת ונקברת יותר ויותר עמוק.

האב - את מידת האהבה, והיא אף עלולה לגרום לחוסר יציבות. ועם כל תנועה סותרת נוספת כדוגמת זו שתארנו, ה-'אני' של האב ילך ויחלש ילך ויתכסה, יעלם ויקבר יותר ויותר. ממילא חוסר היציבות גובר והביטחון העצמי השורשי הולך ויורד.

על מנת להימנע מנזק נפשי זה, כאן המקום לפעול על פי האיזון שהצענו. כאשר האב ניגש לפעול פעולה חיצונית ההפכית לגמרי למהותו הפנימית, הוא נדרש להעמיד מנגד בכל תוקף את המודעות וההכרה והברירות - אני מהותי ותכונתי השורשית הינה - 'ימין מקרבת'. אני נגש כעת להתלבש בפעולה

שאינה 'אני' אלא היא זמנית וחיצונית ואף סותרת למהותי. כל המהלך הוא בבחינת 'תוכחת מגולה מאהבה מסותרת', כי זהו צורך רגעי שאני מחוייב בו.

יש לתת את הלב לצורך לקנות את היכולת להכיל סתירות מעין אלו תוך שמירה על איזון ויציבות ומנוחת הנפש.

יש לתת את הלב לצורך לקנות את היכולת להכיל סתירות מעין אלו תוך שמירה על איזון ויציבות ומנוחת הנפש. כל אחד בראשית דרכו במלאכת רכישת המיומנות לשאת מהלכי פעולה הפכיים כאלו, יגלה קושי לפעול מתוך יציבות כיוון

שהסתירות מטבען יוצרות מלחמה פנימית וזעזוע נפשי. כי אם לדוגמא האב יעצים יתר על המידה את כוח האהבה הפנימי שלו, הוא יפרוץ החוצה וישבש את פעולת השמאל דוחה. הילד יקלוט וירגיש בכך שהאב לא ממש מסוגל להעניש אותו, הוא עלול לפרש זאת כנקודת חולשה ותורפה של האב, דבר שיקשה ויזיק וישבש את תהליך החינוך כולו. אם לחלופין, האב ימעט מדי בהעצמת כוח האהבה, ופעולת ה-'שמאל דוחה' תהיה תקיפה וקיצונית יתר על המידה, כבר בארנו כי הדבר יכהה ויטשטש את ה-'אני' של האב, היציבות תתערער והביטחון יחלש.

נביא דוגמא נוספת אשר הינה קיצונית יותר ביחס לדוגמא הקודמת. מפעם לפעם אנשים עלולים למצוא את עצמם במצב

יומא, עה, ע"ב – אלא מה אני מקיים אבירים, לחם שנבלע במאתים וארבעים ושמונה אברים, וכו', אל תקרי אבירים אלא איברים, דבר שנבלע במאתים וארבעים ושמונה איברים. וכן אמרו לשיטת ר' יוחנן, מחספס - שנבלע ברמ"ח איברים, מנין מחספ"ס, שלא היו צריכין לנקביהם, שהרי מזונם היה נבלע ברמ"ח אברים שלהם, ואינו יורד לבית הרעי. וכתב ברא"ם (חקת, כא, ה) וז"ל, בלחם הקלוקל - לפי שהמן נבלע באברים, קראוהו קלוקל, כענין קלות, שהוא קל, ואינו יורד (כי טבע הקל לעלות) למטה דרך הרעי, כך נראה מדברי הרד"ק בשרש קלל, עכ"ל. וז"ל המהר"ל (גבורות ה', פרק נט) המן שהוא מזון אינו טבעי לגמרי, וכמעט אינו גשמי כלל, שהוא נבלע באברים, והוא מובדל ומופרש מפחיתות החומר, עכ"ל. וברמב"ן כתב ששורש המן מן הזיו של האור העליון.

ויתר על כן כתב ברבינו בחיי (בראשית, א, כא) וז"ל, ואפשר שאותן המאכלים זכי הטבע מאד, הוכנו מתחילת הבריאה להיות מרבים השכל בטבע, כענין שכתוב (בראשית, ג, ו) ונחמד העץ להשכיל וכו'. וכענין שאירע במן שהוא מאכל גופני שניתן בזמן מתן התורה, אל עם שהיו מעותדים לדעת האמתות ולהתבונן במושכלות כשכלים הנפרדים, ולא היה בו שום מותר כלל שיטריד את השכל, והוא שאמרו ז"ל, שהיה כולו נבלע באברים, עכ"ל. ועיין ערבי נחל (בהעלותך) וז"ל, הוריד להם השורש ההוא מעולם המחשבה, רק נתגלם ונתלבש באויר הזה, כאשר יתלבשו הרוחנים ברדתם לאויר הזה, ולכך היה נבלע באברים.

וכתב באברבנאל (בשלח, טז, טז) וז"ל, המן האלהי היה מזון משובח קרוב לשווי יותר מכל המזונות, מוליד דם משובח וזך, כלו נהפך למזון מבלי מותר, ולא פרש יורד ממנו לבני מעיים, וכמ"ש חז"ל שהיה נבלע באברים, ר"ל שנעשה כולו מזון לאברים, עובר במעט מהעיכול, ולא היה מכביד הגוף כאשר המזונות. ולכך קראוהו הלחם הקלוקל, שהוא קל על הגוף, עכ"ל. ולפ"ז לכאורה לא היה נבלע מיד כפשוטו באברים, אלא תהליך עיכול קל. ובזה מיושב קושיית החזו"א (או"ח, כח, ד) איך תיקן משרע"ה ברכת הזן, הא המזון כבר מתעכל מיד, ואין זמן לברך, עיי"ש, ולהנ"ל ניחא. ועיין עוד שו"ת אפרקסתא דעניא (ח"ד, ענינים שונים, סימן שעז), ושו"ת משנה הלכות (חלק יא, סימן קנד).

וטעם נוסף מדוע נבלע באברים ואין בו פסולת, מצינו בחפץ חיים (שמירת הלשון, ח"ב, פרק כא) וז"ל, ולפיכך נתן להם לאכול מן שאין בו שום פסולת, והיה נבלע באברים, ויהיו תמיד נקיים וטהורים, עכ"ל. והיינו שבזמן שאדם אוכל נעשה קאי צואה, וכן בשעה שיוצא לנקביו, זהו זמן שאסור בד"ת ודבק בלכלוך. אולם עיי"אכילת מן כל היותם נקיה, וכן זמנם פנוי למחשבת האל.

ובעומק היה נבלע באברים, כמו התורה עצמה שנבלעת באברים. וכמ"ש בשפת אמת (חוקת, תרנ"ב) שברכת התורה לאחריה, מדין שנבלעת באברים. ועיין חזו"א הנ"ל, ואמרי אמת (סוכות, תר"ע, ד"ה אחר פורס).

ובכל שבת הוא מעין אכילת המן. עיין ליקוטי מוהר"ן (תורה קכב, ובהערה אות ב'). כי שבת במדרגת טעם, טועמיה חיים זכו. וזהו המן. וכמ"ש באלשיך (בהעלותך, יא) וז"ל, שהיה נבלע באברים, ולא היה עומד ונשאר באדם רק טעמו לבד, עכ"ל.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

יומא, סז, ע"א – ולא היה מגיע (שעיר לעזאזל) לחצי ההר עד שנעשה אברים אברים. ואמרו שם, איבעיא להו, אותן אברים מה הן בהנאה, רב ושמואל, חד אמר מותרין וחד אמר אסורין. מ"ד מותרין דכתיב (ויקרא, טז, כב) במדבר, ומ"ד אסורין דכתיב (שם) גזרה, וכו'. אמר רבא מסתברא כמאן דאמר מותרין, דלא אמרה תורה שלח לתקלה.

וכתב הרמב"ן (חולין, יא, ע"ב) וז"ל, לכתחלה בעינן צוק שיהא נעשה בו אברים אברים, אבל משנה זו לא היה מגיע לחצי ההר וכו', מעשה נס בעלמא הוא ולא לעכובא. כדאמרינן התם (ירושלמי, פ"ו, ה"ג) כל ימים שהיה שמעון הצדיק קיים, לא היה מגיע לחצי ההר עד שנעשה אברים אברים, משמת היה בורח למדבר והסרקיים היו אוכלים אותו. אלא מ"מ דחייתו לצוק להעשות אברים אברים היא מן התורה, ושבח גדול כשנעשה כן, עכ"ל. וכתב בספר החינוך (מצוה צה) וז"ל, וזה שאמרו ז"ל (ירושלמי הנ"ל) כי בשעה שהיו ישראל מרצין, לא הגיע לחצי ההר עד שנעשה אברים אברים, להודיען דמיון החוטא הגמור, כי כן יאבד "מהרה", ויהיה כלה "כליון גמור", עכ"ל.

והבן ששעיר אחד לה' עולה למעלה, מתעלה מן הפרוד לאחדות, כמ"ש לעיל, שזהו מהות הקרבן, להעלותו מריבוי אברים לאבר אחד. והיפוכו שעיר לעזאזל, שנעשה אברים אברים. ויתר על כן לא נעשה כן רק למטה כאשר מגיע לעפר, ע-פר, לשון פרור כנודע. אלא "לא היה מגיע לחצי ההר עד שנעשה אברים אברים", והיינו שכבר "בחצי ההר העליון", מקום האחדות (ודו"ק) כבר שם נעשה פרוד, אברים אברים. וזהו עומק ביטול כח הרע, שפירודו זהו תיקונו, בבחינת מש"כ יתפרדו כל פועלי און.

וכמ"ש הרמ"א (תורת העולה, ח"ג, פרק סה) וז"ל, ה"אפר" (של פרה אדומה) הנזרק עליהן מן הרשעים (וכו') ו"מפרק" מעליהן טומאתן עד שנשארו טהורים, והוא ("אפר" פרה אדומה) כדמות שעיר עזאזל שנאמר (ויקרא טז, כב) ונשא השעיר עליו את כל עונות בית ישראל. רק שהשעיר היה מורה על ימי שלותו, והפרה על ימי גלות, וכו'. והשעיר היה נפסד אברים אברים ולא הוצרך למים חיים (כמו אפר פרה), כי בהיות ישראל באדמתן היו כשרים וזכאים, ובקלות היו מפסידין השעיר, והיו רודפים אותו לעזאזל, עיי"ש. והבן שבשעה שהיו בשלותן היה השעיר נעשה אברים אברים קודם רדתו לחצי ההר. אולם כאשר הם במדרגת "ימי גלות", שזהו מדרגת פרה אדומה, כנ"ל, אזי אף השעיר לא היה נשבר לאברים אברים, אלא כדברי הירושלמי "היה בורח למדבר והסרקיים היו אוכלים אותו". ואזי לא היה לשון זהורית מלבין ונשאר אדום (וזהו חלקו של עשו, "תהו", כמ"ש שם ביומא שמא תאמר מעשה תהו הוא, ודו"ק), ואזי שייך לחלקו של עשו, הלעטני נא מן האדום האדום הזה. היפך שעיר לה' ששייך ליעקב כמ"ש חז"ל, ענותם, עון-תם, יעקב שנקרא תם (עיין ב"ר, סה, טו).

שורש לצאת מפסל דקלקול וכל ענפיו, ובוזה הקב"ה סלח לישראל, סלח, סל-ח, והיינו שסולח על כל הנטייה לעקמומיות. ועי"ז נתקיים מש"כ (ישעיה, יח, טו) סלו סלו המסילה, ומעתה אף אם אינה יושר גמור [כי היושר הגמור יתגלה רק לעת"ל], מ"מ נעשית "סלולה" וקרובה ליושר. ועי"ז חזרו הקב"ה וכנס"י כביכול להתעלס באהבים, עלס, ע-לס. וכנסת ישראל מצידה מקלסת לקב"ה, קלס, ק-לס, היפך סקל, ודו"ק.

וכאשר מסירים את הסיגים שהם שורש הפסל דקלקול, זהו בחינת סלת נקיה, סלת, סל-ת. וכאשר יוברר כל הרע ויעשה הכל בבחינת סלת נקיה, אז מתגלה אור הנצחיות, בבחינת סלה, סל-ה, כמ"ש (עירובין, נד, ע"א) תנא דבי ר' אליעזר בן יעקב, כל מקום שנאמר נצח סלה ועד, אין לו הפסק עולמית.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

פ. ובאדם נגלה בקרסול, מקום חיבור הרגל והשוק, קרו-סל, שצורתו מתעגלת. וכאשר אדם דבק בעקמומיות זו באופן דקלקול, בחינת כסיל כנ"ל, הוא בבחינת סלף, סל-ף, שסילף ועיקם דרכיו. וכאשר מוציא צורה זו לפועל במעשיו בקלקול גמור, חייב מיתת סקילה, סקל, סל-ק, שלרבנן חמורה מכל ד' מיתות ב"ד, והוא בבחינת סלון ממאיר (יחזקאל, כח, כד), סלון, סל-ון. ושורש כל הקלקולים הוא ע"ז, שהוא שורש כל העקמומיות. וכתוב (שמות, כ, ד) לא תעשה לך פסל, פ-סל, וכתוב (דברים, ד, טז) פן תשחיתון ועשיתם לכם פסל תמונת כל סמל, סל-מ. ועי"ז כל הוויתת הסתרה של השי"ת, סילוק הכל, בחינת חסיל, חי-סל, שמחסל הכל. ועיין רש"י (דברים, כח, לח).

ובתיקון כתיב (שם, לד, א) פסל לך שני לחת אבנים כראשונים. ובלוחות אלו שנעשו ע"י פסילה, "פסל לך", נעשה

כי תשא | ל-ס פסל לך, פסל, פ-סל. והנה סל משמש לב' הפכים, א. דבר סלול, מסילה. ב. סלסול, כגון מסלסל בשערותיו. סדר שבא באופן של תנועות שאינם ביושר, ואינו דרך רגילה וכבושה.

והנה סל בבחינת תנועה דקלקול שאינה ביושר, הוא בחינת סכל, סל-כ, היפך שכל ישר. וכן בחינת כסיל, כי-סל, ששכלו אינו הולך בדרך היושר, ולכך תנועותיו אינם בדרך היושר. ותנועה זו מתגלה בסולם, סל-ום, כי כידוע אין הדרך להעמיד סולם ביושר, אלא באלכסון, לס - אכון, כי עיקר העלייה מתתא לעילא, אינה בדרך יושר אלא בדרך אלכסון. ונגלה בבירור כאשר אדם עולה בעלייה יותר קל לעלות באלכסון מאשר לעלות ביושר, כנודע. וזהו בחינת אריוך מלך אלסר, אר-לס. והיינו כי האורך בטבעו הולך ביושר, ואצלו נעשה נטייה באלכסון. וכן כלי שאינו עשוי ביושר אלא יש לו דפנות מתעגלות, בחינת סלסול, נקרא סל, וכן ספל, סל-

שרשי התיבות המרכיבות מאמר זה:

<u>סבל</u>	<u>מסלה</u>	<u>סלח</u>	<u>אלסר</u>	<u>אליסף</u>
<u>פלס</u>	<u>ספל</u>	<u>סלע</u>	<u>סל</u>	<u>סכל</u>
<u>סליחה</u>	<u>הסל</u>	<u>מסלאים</u>	<u>חסיל</u>	<u>פסל</u>
<u>סלף</u>	<u>סלעם</u>	<u>סלת</u>	<u>הסמל</u>	<u>סללות</u>
<u>סקל</u>	<u>סנבלט</u>	<u>פלאסר</u>	<u>קלס</u>	<u>שלמנאסר</u>
<u>סלד</u>	<u>כסלחים</u>	<u>כסלון</u>	<u>כסל</u>	<u>יעלס</u>
<u>סלכה</u>	<u>סלחה</u>	<u>סלולה</u>	<u>סלון</u>	<u>סלה</u>
<u>סמל</u>	<u>קרסלי</u>	<u>סלסלה</u>	<u>סולם</u>	<u>סללה</u>
				<u>פלנאסר</u>

בלבביפדיה קבלה אמ

אור א"ס

יושר

ג' קוים שווים זה לזה. ולמטה נעשה, חד ארוך חד קצר וחד בינוני. ואמרו (זוה"ק, קדושים, פא, ע"ב) אקדים אמא לאבא (איש אמו ואביו תיראו) ובאתר אחרא אקדים אבא לאמא (כבד את אביך ואת אמך), לאחזאה דתרויהו כחדא אשתדלו ביה, וכו', שקיל דא לדא, וכלא כחדא אתקלו במתקלא חד.

ועוד. ג' קוים, בחינת אמ"ש, הנקראים בספר יצירה, ג' אמות, לשון אם. ועיין בעץ חיים (שי"ט, פ"א, מ"ת) והנה ביום א' של הקליטה נתחברו יחד אותן החצאין שהיו בתוך אבא והיו לאחדים, ונכלל חסד בנצח ויסוד בת"ת ומל' ביסוד, ונתקשרו בבחי' קוין זה בזה ונתאחו ביחד. ואח"כ ביום ב' של הקליטה נתאחו ונתקשרו החצאין אשר בתוך אמא יחד זה בזה בבחי' קוין כנ"ל, ואח"כ ביום ג' נתקשרו יחד אותן שבתוך אבא עם אותן שבתוך אמא, ואז נותן אבא לאמא המחצית אשר היו בו, ונמצא כי כל הז"א נתון תוך אמא בסוף שלשה ימי הקליטה, עכ"ל.

שערות

או"א נעשו משערות דיקנא ומשערות רישא דא"א, כנודע בעץ חיים (עיין שער הולדת או"א וזו"ן). ובפרטות שורש אמא במזל י"ג דדיקנא, מזל ונקא. ומשם שורש כל הנקיון שמנקה.

אזן

באזן התחיל להתגלות אות ה' שורש לאמא. וכמ"ש בתיקונים (סג, ע"ב) י' ראשית אתקרי, ואיהו אבא דכלא. ה' אלקים, ואיהי אמא דכלא, אם כל חי. ושורש נעלם יותר לה' זו במילוי אות יו"ד, י-ו"ד, שעולה צורת ה'. ולכך אמא נחלקת לוי"ד. עיין עץ חיים (שי"ד, פ"ו, מ"ת) וז"ל, הנה אמא יש לה י"ס, ט"ס ראשונות יש בהם פנים ואחור, והם תופסים כל שיעור קומת אמא עלאה, אח"כ המלכות שבה מת-חלת החזה ולמטה שבה ומלבשתן. נמצא כי אינם מגולים מאמא רק ו' ראשונות שלה כי אמא זו היא ו"ד של מילוי יו"ד של הוי"ה בסוד והבן בחכמה, כנודע. עיי"ש.

חוטם

עיין פירוש ספד"צ מהאריז"ל (פ"א) וז"ל, ויש לתן טעם למה נקרא חוטם, דע כי אמא אוזפית לברתא מנהא, דהיינו שם ס"ג שיש באמא נתנה היא בשאלה ללאה, וכן עולה חוטם. ובפרטיות אותיות חוטם מורים על זה. הח' היא אמא לפי שהיא מדה שמינית ממטה למעלה, ו-ו' של חוטם הוא ז"א, והט' של חוטם הוא יסוד, והמ' של חוטם הוא המלכות שנקראת מ' כמו אמא.

פה

שתיקה: אמרו (פסיקתא רבתי, פכ"ג, י' הדברות, פ' תליתאה, ד"ה שבת. ומעין כך בזוה"ק, בראשית, לב, ע"א) אמר רב חייא בר אבא, אימיה דרשב"י כך הוה משעתיא מותר מילייה בשבתא, הוה אמר, אמא שבתא, ושתיקה. והוא היפך פועה, שפועה ומדברת אל הולד.

א-ם. א - אלופו של עולם. מ - מציעא. נקודת אמצע בסוד עיגולים. ואמא בחינת עיגולים, כנודע. אבא - יושר, אמא - עיגולים. ולכך נודע שאמא בחינת אות מ"ם. בן ארבעים לבינה. ובבחינת אמא, גילוי אלופו של עולם בנקודת האמצע. כנודע, שא"ס צמצם עצמו לנקודת אמצע, ושם מקום ההסתרה, ושם מקום הגילוי, כמו שהרחיב בפתחי שערים.

צמצום

מצרים, מיצר-ים, גילוי מקום הצמצום בעולם, היפך א"י, ארץ הצבי. והיא בסוד מ"ם, מ-צרי-ם. סוד אמא. וכן בסוד נ', מ-צ-ר-ים, כנודע. שלכך נכתב נ' פעמים בתורה יציאת מצרים, כמ"ש בתיקונים.

ועוד. פנים בחינת התפשטות, אחור צמצום. ועיין עץ חיים (ש"ט, פ"ב, מ"ת) וז"ל, ואמנם קרע שטן גימט' תשכח עם הכולל, כמנין האחורים (עיי"ש), לרמז על נפילת אחורי אבא ואמא. ועיין שם (שער יא, פ"ח, מ"ת) שיש יתרון לאחורי אמא על אחורי אבא.

ועוד. אם במילוי אל"ף מ"ם, עולה קץ עם הכולל, סוף, סוד הצמצום.

קו

קו היוצא מן אור א"ס הוא בבחינת אם המולדת, כי הצמצום בחינת צירי לידה, בחינת מצרים, מם-צרי, ויציאת הולד בחינת קו. שכשם שעובר בתוך מעיה ופולטת לחוץ, כן יצא שפע מן אור א"ס לחוץ ע"י הקו.

ועיין עץ חיים (ש"כ, פ"ג, מ"ת) נבאר תחלה מה ענין הלידה ומי גרם אותה. והענין הוא כי יש אורות רבים שם בבטן אמא עלאה ע"י העיבור כנ"ל, וזהו גורם שהולד שהוא ז"א רוצה לצאת מתוכה, לכן כאשר בא זמן הלידה שנגמר זמן העיבור וכבר נתקן ונצטייר העובר, אז בחינת הרוחניות שיש באמא מסתלקין משם ועולין למעלה בגוף אמא עצמה, וכו', ואין הבטן שלה יכולה לסבול כל האורות ההם, ואז האורות של בחינת אמא עצמה שהם בעה"ב, דוחקין את האורות של זו"ן שאינם שלה שהוא אורח ומוציאין אותן לחוץ, עכ"ל. והבן שכך הוא הצמצום שהעלה אור לא"ס, ונדחק לחוץ ע"י קו, כנ"ל.

עיגולים

עגל, עיגול דקלקול. לשון גילוי. ואמרו חז"ל (סנהדרין, סג, ע"ב) לא עבדו ישראל ע"ז, אלא כדי להתיר להם עריות בפרהסיא. ועיין זוה"ק (ויקרא, טו, ע"ב) א"ר יוסי, כתיב (ויקרא, יח, ז) ערות אביך וערות אמך לא תגלה, וכתיב אמך היא לא תגלה ערותה, ותנינן, אמך היא ודאי, הא אם גלה ערייתה למאן, בעי לאתבא לה, ודאי לתקנה מאי דגלי, וכו', וכד איהי אתגלייה כל אינון בנין אתגליין בגינה, וכתיב (דברים, כב, ו) לא תקח האם על הבנים, וכד אתתקן עלמא לתתא אתתקן כלא עד דסלקא תקונא לאמא קדישא ומתתקנא ואתכסיא ממה דאתגליא, ובגין כך כתיב (תהלים, לב, א) אשרי נשוי פשע כסוי חטאה, וכדין אקרי תשובה, תשובה ודאי.

בלבביפדיה קבלה אמ

לפי שבתחלה היו ו' חלקים נפרדין זה מזה בסוד רה"ר כנ"ל, לכך נכנס בסוד העיבור תוך אמא כדי לאסוף החלקים האלו הנפרדין תוך מעי הבינה, עכ"ל.

ועוד. אמרו (סוכה, כח, ע"ב) קטן שאינו צריך לאמו וכו', היכי דמי קטן שאינו צריך לאמו, וכו', שמעון בן לקיש אומר, כל שנעור ואינו קורא אמא. אמא גדולים נמי קרו, אלא כל שנעור ואינו קורא אמא אמא. וזהו ז"א בקטנותו וז"א בגדלותו. וז"א בגדלותו קורא אמא לאמא עילאה. ובקטנותו קורא אמא הן לאמא עילאה, והן לתבונה. ועיין רמב"ם (הלכות סוכה, פ"ו, ה"א) שהוא בן שש. וזהו בחינת ז"א, ו"ק, שש. וכל הגדלתו מו"ק לג"ר ע"י אמא, כמ"ש בעץ חיים (שער הכללים) וז"ל, להגדיל אברים של קטן זה שהם קטנים כקרני חגבים, צריך שיכנסו נה"י דאמא תוך ו"ק דז"א, עיי"ש.

נוק'

אמרו (קידושין, לא, ע"ב) מהו לצאת מארץ לחוצה לארץ, א"ל אסור, לקראת אמא מהו, א"ל איני יודע. נוק' בחינת ארץ, ולקראת אמא היינו לעלות לשורשה שהיא אמא. וכמ"ש (זוה"ק, וישב, קפג, ע"ב) דאחברת אמא בברתא והווי כחדא. ופעמים כותבים אימא שעולה בגימט' בן, שם הנוק'. ונקרא לפיכך אמא תתאה, כנודע. וכן אותיות אחרי אם, בן.

ועוד. אמרו שם על אביי, כי עברתו אמו מת אביו, ילדתו מתה אמו. איני, והאמר אביי אמרה לי אם, ההיא מרבינתיה הואי. והבן שאם גמורה בחינת פרצוף אמא, ומגדלתו בחינת נוק' המשפעת. ועיין עץ חיים (שער הכללים) שארז"ל נובלות חכמה שלמעלה תורה, ונובלות בינה שלמעלה שכינה וכו', ומה שנפל מבינה שהיא אמא ממנה נעשה שכינה. ופעמים מתלבשת בה, כמ"ש (שם, שט"ו, פ"א, מ"ק) אופן האחד כאשר אמא מתלבשת בז"א לבד, והב' כאשר אמא מתלבשת במלכות עצמה נוק' דז"א. ועיי"ש (פ"ב) שאין אמא מתלבשת בתוכה, רק נשאר עליה בסוד אור מקיף.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון

אריך

בפרצוף אריך דוכ' ונוק' חד. ואמא נכללת באבא. וזהו בחינת זקנה. ואמרו (נדה, ט, ע"ב) היכי דמי סמוך לזקנתה, וכו', ורבי שמעון אומר, כל שקורין לה אמא אמא ואינה בושה. והיינו שעלתה מדרגת אמא לשורשה באריך.

אבא

נודע שאו"א כחד נפקין וכחד שריין לא פסיק דא מן דא, ולא אסתלק דא מן דא, וכלולים זה בזה. בבחינת הבן בחכמה וחכם בבינה. ועיין גר"א (ספד"צ, פ"ב) שאו"א כלילן זה בזה, ביו"ד ה"א. אמא כלולה באבא ביו"ד, ביו"ד שבו, ואבא באמא בה"א בעוקץ שאחור רי ה"א שהוא יו"ד, כמ"ש בזהר. ונודע מאוד שאבא כולל בקרבו את אמא ונקראים יחדיו אבא עלאה, ולהיפך נקראים אמא כמ"ש שם, ובכללות אמא באבא שני הפרצופים נקראים אבא, ובכללות אבא באמא שני הפרצופים נקראים אמא. ועיין עץ חיים (שי"ג, פ"ג) סוד הכתר של אמא כלול באבא, כי שער המ"ב העליון שהוא כתר שבה כנ"ל כלול באבא. ולכך נקראת א"ם, מ"ב חסר אלף. עיי"ש (שט"ו, פ"ב). ויש זוג שלים ויש זיווג שאינו שלים כמ"ש שם (שט"ו, פ"א, מ"ק). זוג בנ" קודות זוג שלים, זוג בשמות בלתי מנוקדים זוג שאינו שלים.

אמא

כתיב (בראשית, ג, כ) ויקרא האדם שם אשתו חוה, כי היא היתה אם כל חי. ועיין מגן אבות לרשב"ץ (אבות, פ"ב, מ"ח) וכן לנשים חשובות קורין בשם אמא, אמא שלום, אמא מרים, וכן מטרוניתא בלשון רומי אם היא מטיר וכו'. וכן נזכר בסוף פרק היה קורא בתורה (ברכות, טז, ע"ב) כי אבא ואמא דרך כבוד ואין קורין כן לעבדים ולשפחות אלא של בית ר"ג.

ועוד. עיין עץ חיים (שט"ו, פ"ה) ששורש אמא בבינה דאריך שבגרון, משא"כ אבא בחסד שנמצא בכתפים, ובזה יתירה אמא על אבא.

ז"א

עיין עץ חיים (שי"א, פ"ז, מ"ת) וז"ל, הנה טעם וסיבת העיבור של ז"א (באמא) היה מפני זה,

ועיין גר"א (תיקונים, תיקון כא) שבשבת שריא אור אמא, ודו"ק.

דיבור: אמרו (זוה"ק, תיקונים, ח"ג, שט, ע"א) כגוונא דא אמא עלאה דאתמר בה (דברים, כב, ו) והאם רובצת על האפרוחים או על הביצים, ואינון ישראל מצפצפין לה בכמה צפצופין דצלותין.

ועוד. עיין גר"א (ספד"צ, פ"א) שעד סיום אורות האזן (שיבולת הזקן) הוא א"א. ועד סיום של חטם עד טבורא דלבא, אבא. ועד סיום של פה, עד טיבורא הוא אמא.

נשיקה: עיין עץ חיים (שער הכללים) וז"ל, בתחלה נושק אבא לאמא, ואח"כ אמא לאבא, ואבא ממשיך הבל בעת הנשיקה, וכו'. ועוד כתב שם וז"ל, דע שמן הפה של אמא יוצא הבל המקיף לז"א, עכ"ל.

עינים - שבירה

אמרו (זוה"ק, בראשית, מח, ע"ב) אלקים הבין דרכה. כד ברתה בבי אמא, היא "אס" תכלא" בכל יומא בכל מה דבעיא ברתה, כיון דחברת לה בבעלה הוא יהיב לה כל מה דבעיא ויתקן עובדהא. והבן שהשבירה במלכויות, בת, העדר גילוי של דוכ', בעלה. אולם בשורש ההעדר גילוי הבינה, אמא, העדר אסתכלא דילה. שהרי השבירה היתה בס"ג דס"ג, בינה. כי השבירה בז"ת שנתנ" תקו מאמא. ועיין עץ חיים (שי"ט, פ"ח, מ"ב) כי המלכים הם כולם ס"ג, ולכן נמצא כי אמא יצאת עתה טמירא ומולבשת תוך אבא. וע"ז אמרו (שם, ויחי, ר"ט, ע"א) בת היתה לו לאברהם ובכל שמה (מלכות), ואמא רבי-עא עלייהו דינקא להו, ועל האי כתיב (דברים כ"ב) לא תקח האם על הבנים, ותנינן לא יסגי ב"נ חובוי לתתא, בגין דיסתלק אמא מעל בנין וכתוב (ויקרא י"ח) אמך היא לא תגלה ערותה, עכ"ל.

עתיק

אבא שורשו באריך, ואמא שורשה בעתיק. והבן שלפיכך יסוד אבא אריך, כי מקבל הארת אריך, ויסוד אמא קצר, כי מקבלת הארת עתיק. ועיין לימודי אצילות (סוד הצ" מצום, ח"א) ו' ארוכה ביסוד אבא, וקצרה היא ביסוד אמא. וזהו שורש לנ" שנפלה.

מילון ערכים בקבלה • נקודות

שם (פ"ו, פ"ה, מ"ת) וז"ל, אור אחורים נקודות, כי הנקודות הם לעולם דין, עכ"ל. וזהו השורש שהיה שבירה בנקודות, מפני שהם דין. וז"ל שם (ש"ח, פ"א, מ"ת) ובאלו הנקודות הם בחינת המלכים שמלכו בארץ אדום שמתו, עכ"ל. ומתו, כי יצאו תחלה ייגולים בלא יושר, כמ"ש (ש"ח, פ"א, מ"ת) וז"ל שם, כי העין בהיות האדם עומד ביום א' ובצד א', יכול להסתכל כל צרכו ולנענע ראייתו בעין אף שלא ינענע גופו וראשו כלל אך ינענע עיניו ויסתכל בצדדיו, משא"כ בשאר אורות אח"פ שיצא הבל במישור, עכ"ל. עיי"ש ג' טעמים.

ובפרטות נקודות, ריבוי של נקודה - נקודות כנ"ל, שבשורש הם נקודה אחת, חכמה עלאה כנ"ל, ולתתא נעשו ט' נקודות (עין ש"כ, פ"י), כמ"ש שם וז"ל, הנה הנקודות הם ט', שהם קמץ ופתח צירי סגול שבא חולם שורק חירק קבוץ, וכו'. והנה כל ה' אחרונות של הנקודות הם צורת יודיין, חוץ מב' נקודות הראשונים שהם קמץ פתח שהם ב' וויין ויו"ד, וכו', שמהם (קמץ ופתח) נעשו כלים אל השאר (כי הכלי בצורות חלקים של וויין, עיי"ש), וכו'. והנה הקמץ מורה על הכתר (והוא ממוצע בין טעמים לנקודות - ולכך יש בו גם ו' וגם יו"ד - ככל כתר), כנודע, והכתר הוא טעמים. והפתח מורה על החכמה והם הנקודות, (ובפרטות ט"ס תחתונות של חכמה, הם נקודות), שכל זמן שעדיין לא יצאו רק הטעמים דס"ג שהם בחינת אורות אח"פ, עדיין היו האורות סתומים וקמוצים (קמץ - קמוץ), וכשבאו בחינת הנקודות שהם חכמה שהוא פתח, וכו', אז הם נפתחו בפתחו דעינין, עכ"ל. והבן שתחילת הפתיחה בפתח, אולם נקודות בפועל רק בצירי, שיש בה ב' נקודות, משא"כ בפתח שצורתה ו'. וכתב שם להלן וז"ל, אח"כ בא הס"ג דס"ג, והיא נקודות, מתחילין מן העין דא"ק, והם ט' נקודות, ה' מלכים ד' עבדים, כנודע. וב' נקודות עליונים שהם קמץ ופתח, שהם כתר חכמה, לא מתו, וז' אחרים מתו, עכ"ל, עיי"ש. והבן שצירי "שורש" למיתה, אולם המיתה בפועל רק בז"ת, באותיות.

וטעם החילוק שג"ר לא נשבר וז"ת נשברו, כתב שם (ש"ח, פ"ב, מ"ת) וז"ל, והנה י' נקודות הם, והג"ר שבהם הם לוקחים אור ממה שנמשך אור מהסתכלות העין באח"פ (עיי"ש) ממקומם עד מקום התחברות בשבולת הזקן וכו' (לכך לא נשברו, ועיי"ש החילוק בין כתר לחו"ב), אבל ז' נקודות התחתונים, אין לוקחין רק ממה שנמשך מהסתכלות באורות החוטם והפה ושבולת הזקן ולמטה וכו', ולכך נשברו, עיי"ש בהרחבה. ומקום גילוי הנקודות לתתא בעולמות, כתב שם (ש"ט, פ"ב, מ"ת) וז"ל, והנקודות שלו (של ס"ג) ביצירה, עכ"ל. מלשון צירי - צורה, ודו"ק. ושורש נקודות דס"ג, ס"ג דס"ג, בס"ג דע"ב. וכמ"ש שם (ש"י, פ"ד, מ"ב) וז"ל, ונקודות דע"ב הוא שם מ"ה במצאח, והם כנגד הנקודות דס"ג, עיי"ש. ובעומק, נקודות דע"ב מתלבשים בס"ג, עיי"ש.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון

ז"ל העץ חיים (ש"א, ענף ד) ואח"כ יצאו אורות עינים דא"ק הזה (וכתב להלן ש"ח, פ"א, מ"ת, שהוא יציאה בבחינת הסתכלות בלבד, ולא הבל גמור כמו שיצאו מאח"פ, כ"כ שם), ואלו נקרא עולם הנקודים אינם עצמות אור העינים, אלא יצאו מן העינים. עיין לשם, דע"ה, ח"א, דרושים א-ד), ויש בהם ב' בחינות ייגולים ויושר (דלא כאח"פ שיצאו יושר בלבד, כמ"ש ש"ח, פ"א, מ"ת, וכביאור הלשם). ומקום מצבן ומעמדן, הן מהטיבור דא"ק הזה, עד סיום רגליו, שהמקום הזה נקרא כללות נה"י דא"ק, עכ"ל. ועיי"ש (ש"ח, פ"א, מ"ת. ושער יט, פ"ו, מ"ב).

וכתב שם (ש"ה, פ"א, מ"ת) וז"ל, הנקודות, שם ס"ג, וכו'. ונודע כי לעולם הטעמים והנקודות נחלקים לג' חלקים, כי יש בחינת טעמים ונקודות למעלה ע"ג אותיות, וכן יש למטה מן האותיות, וכן יש באמצעית האות, וכו'. וזה הס"ג היה מחציו ולמטה (של א"ק) שהם הנקודות שבו, מלובש מטיבור ולמטה דא"ק, תוך מ"ה וב"ן דא"ק, וכל זה הוא פנימיות א"ק עצמו, אורות וכלים. ואח"כ הוציא בחינת החיצוניות להלבישו, וכו'. נמצא כי י"ס של עולם הנקודות היושב בחוץ מסבב לא"ק מטיבורו ולמטה, ויש לו ב' מיני אורות. אחד מלמטה למעלה בפנימיות מן הטיבור עד העינים, ומשם יוצא עיקר הארה לצורך הנקודים, שהוא שם ב"ן נוקבא (שתחלה היה ס"ג דס"ג, ובעינים - נקודות, שם ס"ג, עולה ג"פ אה"י"ה, עיין שם, ש"ח, פ"א, מ"ת. ועיין שם, ש"י, פ"ד, מ"ב. והפך להיות ב"ן. ודו"ק). וגם יש לו אור ישר שהוא נוקב ועובר דרך העור מן הטיבור ולמטה, ומאיר בנקודים דרך נקבי העור, ודרך פי היסוד, ודרך הטבור, ודרך נקב האחור, והנה "עיקר הנקודים הם מאורות העינים", עכ"ל. ועיי"ש (ש"ח, פ"א, מ"ת).

וטעם היותם נקראים נקודות, מלשון נקודה, ביאר בעץ חיים (ש"ה, פ"ה) וז"ל, והנקודות הם י', כמ"ש בע"ה, והם בחינת רוח, והם נקראו י"ס באמת, וכו', כי הספירות הם מחכמה (ולכך טעמים בכתר, ונקודות בחכמה, כמ"ש) "נקודה עלאה" וכו'. הרי כי י"ס הם עצמות, שהם הנקודים שבתוך האותיות הנמשכין מחכמה עלאה הנקרא נקודה עלאה ג"כ, ועל שמה נקרא נקודות, עכ"ל. ולתתא הם כקרני חגבים, שרשים קטנים. עיין לשם (ביאורים, עו"י, ש"א, ע"א, אות יט). ונקראים נקודות מפני הפיזור, כי השבירה היתה בס"ג דס"ג, נקודות, כנודע. וכתב שם (שער יא, פ"א, מ"ק) י' נקודות, כל א' נקודה בפני עצמו, וז"ס נקודים, וכו', י' נקודות, זה על גב זה, עיי"ש. וכן לתתא מלכות נקראת נקודה, כמ"ש (ש"ט, פ"ח, עיי"ש. ועיין שער ל"ד, פ"ב, מ"ב), כי יצאה רק נקודה אחת, ונחסר לה ט"ס הנותרים.

וכתב שם (שם) עוד וז"ל, אלו הנקודות שרשם מחכמה, כמ"ש שם, וכו'. וידוע כי הנקודות "נקבות", נקרא אור חוזר, אף שהוא בחינת ז"א (רוח), מפני שהוא אור חוזר שבו, עכ"ל. וכתב שם (ש"ה, פ"ו) וז"ל, ולהיות כי אור הנקודות הם אור החוזר, לכך עולה תמיד בסוד זרקא, עכ"ל. וכתב

כדי לקבל את המילון מהתחלה, אנא בקש לכתובת info@bilvavi.net

בלבביפדיה מחשבה

יום ד' 20:30

רח' קדמן 4

חולון

לפרטים 050.418.0306

הרב איתמר שוורץ

בלבביפדיה עבודת ה'

יום ג' 20:30

רח' הרב בלוי 33

ירושלים

לפרטים 052.765.1571

ישראל 073.295.1245 ■ USA 718.521.5231

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567

הפצת ספרי קודש רח' דוד 2, ירושלים 02.623.0294 · ספרי אברמוביץ רח' קוטלר, 5 בני ברק 03.579.3829

בלבבי משכן אבנה

שאל לבבי

שאלות ותשובות

מהארכיון

פרשת כי תשא תשפ"ב

ב..... עליה לארץ ישראל לפני ביאת המשיח.

ג..... עצה להתמודדות עם התמכרות למשחקי מחשב.

ג..... התכתבות בין גבר לאישה.

ג..... עצות להינצל ממקרה לילה.

ד..... האם האב חייב להשתדל בשידוכי בתו.

ד..... כיצד להתגבר על חרדות.

ד..... סיבה רוחנית לבעיות פוריות.

ה..... נקיות העבודה לתיקון השכינה במשנת הרמ"ל.

ו..... התייחסות נכונה של הורים לבן שפרק עול.

ו..... זכה עזר לא זכה כנגדו.

עליה לארץ ישראל לפני ביאת המשיח

כבוד הרב שליט"א, בענין העליה לא"י רצינו לשאול עוד:

א. אם מתאפשר לנו לעבור לארץ ישראל מצד רצונם של הילדים ומוסדות הלימוד, האם הרב אומר שאנו צריכים לעלות - שזה רצון ה', או שמותר לנו לעלות? כלומר, האם בגלל היתרונות שיש ביישוב א"י מותר לנו לעלות ולקחת סיכון של אי יציבות, או שאין לחשוש לזה כלל כיון שזה הדבר הנכון לנו, ומצוה לעלות?

תשובה:

א. זה רצון ה'. כן מורה הגר"ח קניבסקי שליט"א לכל שואליו.

שאלה:

ב. מה לעשות אם האשה מהססת משום שחוששת לאי יציבות?

תשובה:

ב. נצרך שתהא חזקה באמונתה בקב"ה ולבטוח בו. וכאשר תרגיש שהיא במדרגה זו, ראוי לעלות לארץ ישראל. ארץ ישראל נקנית ביסורים. ולצורך כך נצרך אמונה ובטחון.

שאלה:

ג. אם אכן זה הדבר הנכון לנו לעשות, האם נוכל להמתין עד סוף שנת הלימודים, או שצריכים לעלות כמה שיותר מהר? כמובן שאם נמתין זה ייתן לנו זמן לסדר הכל, ולבא ביישוב הדעת.

תשובה:

ג. להחליט עכשיו שעולים בסוף שנה. וכבר כתב הר' יונה שכל שמקבל לעשות נחשב כבר עתה כאילו עשה.

שאלה:

ד. אם אכן זה הדבר הנכון לנו לעשות, האם זה משום: (1) שעכשיו יש חשש סכנה בחו"ל, או משום (2) שהוא זמן קרוב לפני ביאת משיח וצריכים להיות בא"י, או משום (3) שזה הדבר הנכון במצב שלנו במיוחד, או משום (4) יישוב א"י?

יישר כחכם!

תשובה:

ד. 1. אין סכנה בגדרי דין המחייב לעלות, אולם ראוי. 2. כן. 3. כן. 4. לחלק מן השיטות. ובפרט משום קדושת ארץ ישראל.

עצה להתמודדות עם התמכרות למשחקי מחשב

שלום כבוד הרב.

חזרתי בתשובה לפני ארבע שנים. לפני כן הייתי מרבה לשחק במחשב מאוד מאוד, ברמה של ישיבה מתמדת כל יום עד אור הבוקר. כשחזרתי בתשובה החלטתי שאני עוזב את זה בבת אחת, ובאמת הצלחתי, וכמעט שלוש שנים שלא נגעתי במחשב. רק יושב ולומד תורה מהבוקר עד השעות הקטנות של הלילה. חשבתי שהתגברתי על היצר הזה, אבל היום אני מוצא את עצמי שוב משחק המון שעות, עם המון תשוקה לדבר, ממש לא יכול לעצור מלשחק. האם הרב יכול לתת לי עצה איך להתמודד עם זה? מה לעשות?

תשובה:

להקטין בהדרגה איטית את משך הזמן.

לעשות הפסקות קצרות תוך כדי.

באותן הפסקות לנסות ללמוד מעט תורה.

לשבת על כיסא פחות נח.

להסתכל מידי פעם לשמים.

התכתבות בין גבר לאישה

שלום לכבוד הרב. אני אישה נשואה, היום פגשתי לדקות ספורות את המלמד של הבן שלי, ובלילה קיבלתי ממנו הודעה שהוא אוהב את הבן שלי ומתגעגע אליו. הניסוח הזה גרם לי לחוש איזה התעוררות של רגש כלפי המלמד. הרגש הזה פסול בעיני, וזה הבהיל אותי. מה הרב אומר על זה?

תשובה:

צורת החיים בדור זה רחוקה מאוד מן האמת.

התכתבות בין גבר לאישה באופן זה אינו ראוי כלל, על אף שמצוי מאוד אצל אלו שמחזיקים מכשירים אלו. ולכן, אין להחזיקם כלל.

עצות להינצל ממקרה לילה

שלום לכבוד הרב, מה העצות לא להיכשל בטומאת מקרה לילה, למי שהוא שמור מפגם הראיה וכדומה?

תשובה:

יש לאכול אכילה קלה בלילה, ואין לאכול דברים המביאים לידי טומאה.

ד שו"ת פרשת כי תשא תשפ"ב [229] · מהארכיון שו"ת בלבבי משכן אבנה

וכן אפשר לישון כאשר כפות רגליו מגולות, וכן בקיפול רגליים.
וכן יאמר פרקי התהילים שנהגו לומר בליל יום הכיפורים קודם השינה. ויאמר הפסוק קדושים
תהיו ג' פעמים.

האם האב חייב להשתדל בשידוכי בתו

יש לי בת בגיל שידוכים, אבל היא עדיין צעירה. בחדשיים האחרונים כמעט לא קבלתי הצעות.
האם אני מחויב לעשות איזה השתדלות לקדם העניינים?

תשובה:

ראשית יש לשנן היטב את יסודי האמונה שהכל ממנו ית"ש, להרבות בתפלה על כך שיחוש את
האמונה. ואח"כ תפלה על השידוך.

ולאחר שהנפש ספגה הרבה את אור האמונה והתפלה, אזי מתוך מבט שהכל ממנו ית"ש, אלא
שנקנס עלינו שיעור השתדלות, יפנה לב' שדכנים, ויחזור לאמונתו ותפלתו. ומשם תבוא הישועה
בקרב בס"ד.

ניצד להתגבר על חרדות

יש לי איזו חרדה שאני לא יכול לפרט. ולמרות שאני מתגבר על החרדה ועושה את המעשה,
עדיין זה מפחיד אותי בכל פעם. רציתי לדעת איך אפשר להתגבר על חרדה? תודה רבה,
וסליחה שלא פירטתי יותר.

תשובה:

חרד, ר"ת חסד, רחמים, דין.

וכאשר כוחות הנפש, ששורשם ג' מידות אלו, אינם מאוזנים, נעשית חרדה.
זהו חרדה כללית.

חרדה פרטית, חוסר איזון פרטי באותו ענין.

ולפיכך צריך לאזן את גישת הנפש באותו ענין. יש לפרק את הענין לחלקים קטנים, ולראות אילו
חלקים יוצרים חסד, אילו רחמים, ואילו דין, ולאזנם.

סיבה רוחנית לבעיות פוריות

שלום לכבוד הרב שליט"א

יש לי בעיות פוריות שנגרם מאיזה סוג של חסימה ברחם, מה שיוצר כאבים, וגם סכנה
בריאותית, ומצריך ניתוח כדי להגדיל את הסיכויים לקליטת עובר. השאלה שלי היא: מה הסיבה
הרוחנית למחלה הזו, לא רק מצד היסודות שהרב ציין לגבי מחלות אחרות אלא מבחינת גם

ה' שו"ת פרשת כי תשא תשפ"ב [229] · מהארכיון שו"ת בלבבי משכן אבנה

המידות של האדם, תכונות אופי, שצריך לתקן לשנות לשפר שזה גורם לתוצאה הגשמית, ואם יש גם איזה חטא או עבירה שבגינה זה נוצר (כידוע שהקב"ה מרמז לנו מידה כנגד מידה באברים מה צריך לתקן ברוחניות). תודה רבה לכבוד הרב.

תשובה:

אמרו רבותינו, אלה "תולדות" נח, תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים.

והיינו, שמלבד תולדות חיצוניות, בגוף, שבהם קיים מצות פרו ורבו, והם: שם, חם, ויפת, עיקר תולדותיו פנימיים - מעשים טובים.

והנה שורש הלידה הגופנית, בלידה הפנימית. וכאשר הלידה הפנימית, מעשים טובים, נעשים באופן "חיצוני", ולאט לאט הרגש, החיבור, והאמונה בהם הולכת ונחלשת, ונעשה יותר ויותר "חיצוניות", תולדת הדבר שגם כח הפריין הגופני יוצא חלקו ממקומו תוך הרחם לחוץ.

ככל ש"המעשים הטובים" יהיו פנימיים יותר, כך גם כח הפריין הגופני יהיה בס"ד בתוך הרחם.

נקיות העבודה לתיקון השכינה במשנת הרמ"ל

שלום וברכה לכבוד הרב,

א. צר לי על שאני צריך לפנות דרך הרשת....

תשובה:

א. הרשת נועדה לקרב רחוקים ולא להיפך, נא לפנות בדרכים הכשרות.

שאלה:

ב. הרמח"ל באדיר במרום מזהיר מאד על הצורך בנקיות העבודה לתיקון השכינה ותנו לא, אם כך יש הרגשה של סתירה בעבודת היחודים שגילה האריז"ל בשער רוה"ק שקשה מאד לכונן רק לצורך זה, ועוד שמדבריו שם ובשעה"ג הק' ל"ח לא משמע שיש קפידא כ"כ בדבר. יישר כח, תבורכו מפי עליון!

תשובה:

ב. כבר כתב הרמח"ל באגרותיו שהאריז"ל בסוד החיצוניות, והוא, הרמח"ל, בסוד הפנימיות. להגדרה זו תולדות רבים, ומולידה בהירות רבה בהבדלים בין תורת האריז"ל לתורת הרמח"ל.

ובענין דידן, החיצוניות פחות מזוכך, כי מקבל אור מקיף שאינו בלוע בכלי, וכן חיצוניות הכלי פחות מזוכך. ולכך יש גם יותר גילוי של עבודת ה' לגרמיה. יחודים להשגה פרטית וכדו'.

אולם הפנימיות, תורתו של רמח"ל, זכה ובהירה, ולכך שם העבודה כולה לשמה בלבד, לשם השכינה ותנו לא. וכמו שהרחיב ג"כ במס"י בפרק החסידות, שפנימיותה לשמה בלבד.

התייחסות נכונה של הורים לבן שפרק עול

לפני 10 שנים מסיבות שונות הבן שלנו עזב את הישיבה. הוא היה ילד מאד רגיש טוב לב ומופנם, בעל כשרונות ברמה גבוהה מאד. מצבו הרוחני הדרדר, הוא עזב לגמרי את הדת ושמר על קשר מינימלי. לפני כ3 שנים ניתק את הקשר לחלוטין. לדבריו אף אחד בעולם לא מבין ומרגיש אותו כמו אמא. לאחרונה נראה שהוא מתנתק מהיהדות ומבורא עולם, רח"ל. שאלתנו לרב שליט"א: מהי דעת תורה לגבי ההתייחסות שלנו ההורים אליו, ולגבי הקשר האמהי שלי אתו? תודה רבה.

תשובה:

אהבה כנה ועזרה באשר הוא נצרך, ללא כל חשבון על מעשיו.

מלבד איסור לעזור לו בדבר אסור.

נקיות ופתיחות זו כלפיו תיגע בס"ד בעומק נפשו.

ואם יהיה זכות, זה השביל שדרכו יחזור במהרה לשורשו.

זכה עזר לא זכה כנגדו

שלום לכבוד הרב שליט"א.

ידוע מה שכתוב בחז"ל "זכה עזר לא זכה כנגדו", האם זה אמת שלאשה אין בחירה ביחס שלה לבעלה, כדכתיב זכה עזר לא זכה כנגדו שהכל תלוי בו?

ואם הרב יכול להרחיב קצת, ישר כח.

תשובה:

א. לכל אדם יש בחירה ביחס לעצמו, ונחלקו רבותינו אם יש לו בחירה ביחס לזולתו, כגון אחי יוסף שהשליכוהו לבור, וכיוצא בזה.

ולפיכך מה שנאמר זכה עזרתו וכו', זהו ביחס אליו, אולם היא מצד עצמה ביחס אליו יש לה בחירה.

וזהו סוד ידיעה ובחירה, שאותו דבר עצמו ביחס לאחד הוא בבחירה, ואותו דבר עצמו ממש ביחס לאחר זהו בלא בחירה.

שׁוֹרֵת פִּרְשֵׁת נִי תִשָּׂא תִשְׁפֹּב [229] . מֵהָאֲרֵכִינָן שׁוֹרֵת בִּלְבָבֵי מִשְׁכַּן אַבְנָה

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל, וכן מקבץ שאלות ותשובות לפי סדר הפרשיות,

יש לשלוח בקשה לכתובת: info@bilvavi.net

[לקבלת העלון השבועי והשו"ת דרך הפקס, יש לשלוח בקשה למספר הפקס 03-548-0529]

לברורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה" ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

052-763-8588 ■ פקס 03-548-05294 ■ ת.ד. 16452 ירושלים מיקוד

9116302 ■ info@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט"א מופיעים ב"קול השון" ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231

■

שיעורים שבועי

אנציקלופדיה מחשבה

חולון יום ד' 20:30

רח' קדמן 4

לפרטים 050.418.0306

אנציקלופדיה עבודת ה'

ירושלים - יום ג' 20:30 בדיוק

רח' בלוי 33, סנהדריה פאג"י

לפרטים 052.765.1571